

УДК 378.014.3:811.111'276:61

<https://doi.org/10.31652/2415-7872-2026-85-98-109>**ІННА МАКОДАЙ**<https://orcid.org/0009-0002-2401-4645>
komarova7788@gmail.comкандидат педагогічних наук, доцент кафедри
філології Вінницького національного медичного
університету імені М. І. Пирогова
вул. Пирогова, 56, м. Вінниця**ОКСАНА ГОРПІНЮК**<https://orcid.org/0009-0009-4560-2762>старший викладач кафедри філології Вінницького
національного медичного університету імені
М. І. Пирогова
вул. Пирогова, 56, м. Вінниця**АЛЛА КОНДРАТЮК**<https://orcid.org/0000-0001-7104-0171>кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
філології Вінницького національного медичного
університету імені М. І. Пирогова
вул. Пирогова, 56, м. Вінниця**НАТАЛІЯ МАЗУР**<https://orcid.org/0009-0000-7568-1128>старший викладач кафедри філології Вінницького
національного медичного університету імені
М. І. Пирогова
вул. Пирогова, 56, м. Вінниця**ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДИК НАВЧАННЯ НАУКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ США ТА ЄС**

У статті здійснено порівняльний аналіз методик навчання науково-професійної англійської мови в закладах вищої медичної освіти Сполучених Штатів Америки та країн Європейського Союзу в контексті сучасних вимог до професійної підготовки майбутніх лікарів. З'ясовано, що науково-професійна англійська мова виступає не допоміжною дисципліною, а інтегрованим компонентом фахової, клінічної та науково-дослідницької підготовки студентів медичних спеціальностей, забезпечуючи їхню готовність до професійної діяльності в глобальному освітньо-науковому просторі. Проаналізовано теоретико-методичні підходи до викладання англійської мови академічного й професійного спрямування, спрямовані на формування цілісної науково-професійної мовленнєвої компетентності здобувачів освіти.

Розглянуто особливості викладання англійської мови в закладах вищої медичної освіти США, зокрема високий рівень інтеграції мовної підготовки з фаховими дисциплінами, навчання на основі виконання професійно орієнтованих завдань, симуляційних технологій, кейс-методу та міждисциплінарних проєктів. Показано, що американські освітні програми орієнтовані на практико-зорієнтоване навчання, розвиток навичок академічного письма, критичного читання наукових текстів та усного професійного мовлення, а також на широке застосування цифрових освітніх платформ і онлайн-ресурсів як невід'ємної складової навчального процесу.

Окреслено особливості навчання науково-професійної англійської мови в закладах вищої медичної освіти країн Європейського Союзу, для яких характерна методична варіативність, зумовлена національними освітніми традиціями та мовною політикою. З'ясовано провідну роль загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти у стандартизації цілей, очікуваних результатів навчання та рівнів володіння англійською мовою, що забезпечує академічну мобільність і відповідність підготовки студентів міжнародним вимогам. Визначено спільні та відмінні риси методичних підходів у США та Європейському Союзі, зокрема щодо ступеня інтеграції англійської мови з клінічними дисциплінами, співвідношення академічного письма й наукового дискурсу, використання цифрових технологій і забезпечення академічної свободи студентів.

Ключові слова: науково-професійна англійська мова, медична освіта, англійська мова академічного спрямування, англійська мова професійного спрямування, компетентнісний підхід, комунікативний підхід, Сполучені Штати Америки, Європейський Союз, порівняльний аналіз, професійна підготовка майбутніх лікарів.

INNA MAKODAI<https://orcid.org/0009-0002-2401-4645>
komarova7788@gmail.comAssociate Professor, Department of Philology,
National Pirogov Memorial Medical University,
56 Pyrohova St., Vinnytsia**OXSANA HORPYNIUК**<https://orcid.org/0009-0009-4560-2762>Senior Lecturer at the Department of Philology,
National Pirogov Memorial Medical University,
56 Pyrohova St., Vinnytsia**ALLA KONDRATIUK**<https://orcid.org/0000-0001-7104-0171>Associate Professor, Department of Philology,
National Pirogov Memorial Medical University,
56 Pyrohova St., Vinnytsia**NATALIYA MAZUR**<https://orcid.org/0009-0000-7568-1128>Senior Lecturer at the Department of Philology,
National Pirogov Memorial Medical University,
56 Pyrohova St., Vinnytsia**COMPARATIVE ANALYSIS OF TEACHING METHODS FOR ACADEMIC AND PROFESSIONAL
ENGLISH IN MEDICAL UNIVERSITIES OF THE USA AND THE EU**

The article presents a comparative analysis of teaching methods for academic and professional English in medical universities of the United States of America and the countries of the European Union in the context of contemporary requirements for the professional training of future physicians. It is substantiated that academic and

professional English functions not as an auxiliary discipline but as an integrated component of professional, clinical, and research training of medical students, ensuring their readiness for professional activity in the global educational and scientific space. Theoretical and methodological approaches to teaching English for academic and professional purposes aimed at developing an integrated academic and professional communicative competence of learners are analyzed.

The study examines the specific features of English language teaching in medical universities of the USA, in particular the high level of integration of language training with professional disciplines, the use of task-based learning, simulation technologies, case-based methods, and interdisciplinary projects. It is shown that American educational programs are oriented toward practice-based learning, the development of academic writing skills, critical reading of scientific texts, and oral professional communication, as well as the extensive use of digital educational platforms and online resources as an integral part of the teaching and learning process.

The features of teaching academic and professional English in medical universities of the European Union are outlined, characterized by methodological diversity обусловлену national educational traditions and language policies. The leading role of the Common European Framework of Reference for Languages in standardizing learning objectives, expected learning outcomes, and levels of English language proficiency is emphasized, as it ensures academic mobility and compliance of student training with international requirements. Common and distinctive features of methodological approaches in the USA and the European Union are identified, particularly with regard to the degree of integration of English with clinical disciplines, the balance between academic writing and scientific discourse, the use of digital technologies, and the provision of students' academic freedom.

Key words: *academic and professional English, medical education, English for Academic Purposes, English for Specific Purposes, competence-based approach, communicative approach, United States of America, European Union, comparative analysis, professional training of future physicians.*

Професійна підготовка майбутніх фахівців у закладах вищої медичної освіти передбачає цілеспрямоване формування не лише фахових знань і практичних умінь, а й стійкої професійної спрямованості, що визначає мотивацію до навчальної діяльності, готовність до професійного саморозвитку та відповідальність за результати майбутньої лікарської практики. Формування професійної спрямованості студентів медичних закладів вищої освіти відбувається на основі поєднання загальноосвітньої, професійної та гуманітарної підготовки, а ефективність цього процесу визначається добром змісту й методів навчання, адекватних вимогам майбутньої фахової діяльності [2]. У цьому контексті особливого значення набуває навчання науково-професійної англійської мови як засобу входження студентів у міжнародний науково-медичний простір та чинника посилення практичної спрямованості їхньої професійної підготовки.

Англійська мова є основним засобом міжнародної наукової комунікації, що зумовлює необхідність її використання під час опрацювання сучасної медичної літератури, публікації результатів досліджень, участі в наукових конференціях, академічній мобільності. Професійна діяльність лікаря дедалі частіше передбачає взаємодію в багатомовному та міжкультурному середовищі, що потребує навичок усного і письмового спілкування англійською мовою. Йдеться не лише про загальну іншомовну компетентність, а про здатність коректно інтерпретувати наукові тексти, аргументовано представляти клінічні випадки, здійснювати професійне листування та дотримуватися норм академічного дискурсу. У цьому контексті викладання англійської мови у закладах вищої медичної освіти розглядається як важливий чинник підвищення якості професійної підготовки майбутніх лікарів і забезпечення їх конкурентоспроможності в міжнародному освітньо-науковому просторі.

Проблематика професійно зорієнтованого викладання англійської мови у закладах вищої освіти представлена у публікаціях багатьох українських науковців [5; 6; 7; 8; 10]. Розглядаються, зокрема, теоретичні засади викладання англійської мови, її роль у формуванні професійної комунікативної компетентності студентів. Автори підкреслюють, що таке навчання сприяє підвищенню практичної спрямованості мовленнєвої підготовки та її відповідності професійним запитам здобувачів освіти.

Значна частина публікацій українських дослідників присвячена впровадженню європейських освітніх стандартів у викладання англійської мови, зокрема адаптації навчальних програм до вимог Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR) та реалізації компетентнісного підходу. Так, у дослідженні Н. Грицик розглядається інтеграція CEFR у навчальний план ESP для студентів нефілологічних спеціальностей як відповідь на європейські вимоги щодо формування професійної мовної компетентності [3]. У статті К. Фогт, В. Осідак і О. Квасової подано результати дослідження рівня професійної компетентності викладачів українських ЗВО щодо використання Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR) [9]. Автори наголошують на потребі поглиблення професійної компетентності викладачів щодо практичної реалізації принципів CEFR у навчальному процесі, зокрема в аспекті розвитку навчальної автономії студентів.

У публікаціях, присвячених медичній освіті, розглядаються питання формування іншомовної професійної компетентності майбутніх лікарів, засвоєння медичної термінології та використання англійської мови як засобу професійного спілкування [7], аналізується потенціал дистанційного та змішаного навчання англійської мови в умовах цифровізації освітнього процесу [1]. У статті Л. Філюк проаналізовано авторську методику викладання англійської мови за професійним спрямуванням у

медичних закладах вищої освіти, побудовану на модульному підході та інтеграції теоретичних і практичних компонентів навчання [8].

Водночас у більшості публікацій основна увага зосереджується на організаційних і технологічних аспектах навчання, тоді як методичні моделі викладання науково-професійної англійської мови залишаються недостатньо дослідженими. Зокрема, практично відсутній розгорнутий порівняльний аналіз зарубіжних підходів до навчання науково-професійної англійської мови в закладах вищої медичної освіти США та країн Європейського Союзу. Найвні дослідження, як правило, обмежуються загальними посиланнями на міжнародні стандарти або окремі елементи зарубіжного досвіду без системного порівняння цілей, змісту, методів і форм організації навчання. Спостерігається дефіцит робіт, в яких англійська науково-медична мова розглядається як інтегрований компонент професійної підготовки лікаря в міжнародному освітньому просторі. Це зумовлює актуальність подальших досліджень, спрямованих на комплексний аналіз провідних зарубіжних методичних підходів з метою їх адаптації до вітчизняної системи медичної освіти.

Метою статті є представлення результатів порівняльного аналізу методичних підходів до навчання науково-професійної англійської мови в закладах вищої медичної освіти США та країн Європейського Союзу, а також визначення потенційних напрямів використання зарубіжного досвіду у вітчизняній освітній практиці.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких завдань:

- проаналізувати теоретико-методичні засади викладання науково-професійної англійської мови в медичній освіті;
- охарактеризувати основні підходи та методики викладання англійської мови у закладах вищої медичної освіти США і країн ЄС;
- здійснити порівняльний аналіз основних методичних підходів;
- окреслити можливості використання зарубіжного досвіду в освітньому процесі медичних університетів України.

Реалізація окреслених завдань потребує передусім аналізу базових підходів до навчання англійської мови у медичних закладах вищої освіти США та країн Європейського Союзу, які становлять методологічне підґрунтя сучасних освітніх практик у цій сфері. Викладання науково-професійної англійської мови у зарубіжних закладах вищої медичної освіти зазвичай відбувається на основі двох взаємопов'язаних підходів: англійська мова академічного спрямування (English for Academic Purposes (EAP)) та англійська мова професійного спрямування (English for Specific Purposes (ESP)). EAP спрямований на формування мовних компетентностей, необхідних для успішного навчання у закладах вищої освіти, опрацювання наукових текстів, підготовки академічних робіт, презентацій та участі у міжнародних конференціях [20; 26]. У контексті медичної освіти EAP забезпечує формування у студентів фундаментальних навичок академічного спілкування, що дозволяє їм працювати з науковою англійською літературою, аналізувати клінічні дані та робити дослідницькі висновки відповідно до міжнародних стандартів наукового дискурсу [12].

ESP, у свою чергу, зосереджується на потребах конкретної професійної сфери і передбачає навчання мови в тісному взаємозв'язку з фаховою підготовкою [12; 25]. У контексті медичної освіти йдеться про формування професійної комунікативної компетентності майбутніх лікарів: засвоєння медичної термінології, розуміння та створення клінічних звітів, ведення професійного листування, участь у міждисциплінарних і міжкультурних дискусіях [31]. Такий підхід дозволяє поєднати мовну підготовку з професійним становленням, підвищуючи практичну спрямованість навчання та безпосередньо впливаючи на якість професійної підготовки студентів.

В умовах сучасної медичної освіти англійська мова академічного спрямування та англійська мова професійного спрямування розглядаються не як альтернативні моделі, а як взаємодоповнювальні напрями мовної підготовки. Англійська мова академічного спрямування забезпечує формування академічної основи, необхідної для засвоєння професійних знань англійською мовою, тоді як англійська мова професійного спрямування орієнтує здобувачів освіти на ефективне використання мовленнєвих умінь у специфічних професійних ситуаціях [20; 28]. Їх поєднання сприяє формуванню цілісної науково-професійної мовної компетентності, що є важливою умовою якісної підготовки майбутніх медичних фахівців у глобальному освітньо-науковому просторі.

Водночас навчання академічної та професійної англійської мови в закладах вищої медичної освіти ґрунтується на інтеграції компетентнісного та комунікативного методологічних підходів, які визначають принципи організації освітнього процесу й забезпечують комплексний розвиток мовленнєвої та професійної компетентності студентів. Компетентнісний підхід передбачає формування у студентів системи знань, умінь і навичок, необхідних для успішного виконання академічних і професійних завдань [12]. Мається на увазі не лише засвоєння медичної термінології та граматичних структур, а й формування у студентів умінь аналізувати наукові статті, готувати клінічні звіти, презентації та професійні документи англійською мовою відповідно до міжнародних

стандартів. Комунікативний підхід акцентує увагу на формуванні у студентів здатності ефективно взаємодіяти у різних професійних ситуаціях з використанням фахової мови [25; 28]. З цією метою під час занять студенти проводять міждисциплінарні обговорення різних клінічних випадків, беруть участь у наукових дискусіях, презентують результати досліджень, а також вчать вести професійне листування та інтерпретувати наукові джерела англійською мовою [31].

Поєднання компетентнісного і комунікативного підходів дає змогу здійснювати практико-орієнтоване навчання, під час якого розвиток мовленнєвих навичок відбувається у тісному зв'язку з виконанням професійних завдань. Така інтеграція створює умови для формування науково-професійної мовленнєвої компетентності, яка містить когнітивні, соціальні та комунікативні компоненти, необхідні для майбутньої професійної діяльності лікаря [20; 26]. Застосування цих підходів у медичній освіті передбачає використання активних методів навчання: кейс-метод, моделювання клінічних ситуацій, групові проекти, дискусії та презентації наукових матеріалів англійською мовою. Це забезпечує також формування транскультурної та міждисциплінарної компетентності, що є критично важливим для інтеграції майбутніх медичних фахівців у глобальний науково-професійний простір [12; 20].

У закладах вищої медичної освіти США та Європейського Союзу формування академічної й професійної мовленнєвої компетентності студентів ґрунтується на цілеспрямованому розвитку навичок академічного письма, критичного читання наукових текстів і усного професійного спілкування. Академічне письмо є основним засобом фіксації, передачі та обґрунтування наукових знань. Для майбутніх лікарів це необхідно для підготовки наукових статей, клінічних звітів, протоколів досліджень і рефератів, що відповідають міжнародним стандартам академічного дискурсу [20; 26]. Володіння академічним письмом дозволяє студентам точно формулювати наукові положення, аргументувати клінічні висновки та здійснювати коректне цитування джерел, що сприяє дотриманню норм академічної доброчесності.

Читання наукових текстів англійською мовою є основою для засвоєння актуальної медичної інформації та розширення професійного словникового запасу. Воно передбачає розвиток навичок аналізу структурованих і жанрово специфічних текстів, виділення ключової інформації, синтезу та інтерпретації результатів досліджень [12; 28]. Для майбутніх лікарів важливо опанувати навичками читання клінічних настанов, протоколів досліджень і статей у фахових журналах, оскільки це сприяє розвитку критичного мислення та здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Формування умінь академічного і професійного англійського мовлення передбачає участь у семінарах, конференціях, презентаціях клінічних випадків, обговореннях наукових результатів і професійних дискусіях. Усне професійне спілкування формує у студентів комунікативну гнучкість і здатність аргументовано та зрозуміло доносити інформацію до колег, пацієнтів та міжнародної наукової спільноти [20; 31].

Інтеграція у навчальному процесі академічного письма, читання наукових текстів та усного спілкування забезпечує комплексний розвиток у студентів науково-професійної компетентності, в якій когнітивні, комунікативні та соціальні складові тісно взаємопов'язані. Такий підхід дозволяє студентам не лише опанувати англійську мову як інструмент професійної діяльності, а й успішно інтегруватися у міжнародний освітньо-науковий простір, брати участь у спільних дослідницьких проектах і дотримуватися стандартів академічної доброчесності [12; 26].

Розуміння теоретичних засад і ключових навичок науково-професійної англійської мови створює основу для аналізу конкретних методик навчання у зарубіжних закладах вищої медичної освіти. Практична реалізація компетентнісного та комунікативного підходів, інтеграція академічного письма, читання наукових текстів і усного професійного спілкування стає найбільш очевидною у процесі розгляду навчальних програм, методів і цифрових ресурсів у конкретних країнах. У цьому контексті особливий інтерес становлять заклади вищої медичної освіти США, де навчальні курси максимально інтегровані з клінічною та науковою діяльністю, а студенти отримують змогу застосовувати англійську мову у різних академічних і професійних ситуаціях [12; 26; 31].

Навчальні програми науково-професійної англійської мови у закладах вищої медичної освіти США характеризуються передусім високим рівнем інтеграції з фаховими дисциплінами та орієнтацією на практичне застосування мови у професійній діяльності. Основна мета таких курсів полягає у формуванні науково-професійної компетентності, що включає навички роботи з науковими джерелами, професійного усного та письмового спілкування, а також здатність застосовувати англійську мову у клінічних і дослідницьких ситуаціях [12; 26]. Інтеграція англійської мови з фаховими дисциплінами забезпечується шляхом широкого застосування у навчальному процесі медичних кейсів, клінічних сценаріїв та наукових текстів. Такий підхід дозволяє поєднати розвиток мовленнєвих навичок з практичним опануванням медичної термінології, формуванням критичного мислення та здатності аналізувати наукову інформацію [31]. При цьому широко застосовується методика інтегрованого навчання фахового предмета та мови (Content and Language Integrated Learning (CLIL)), коли вивчення англійської мови відбувається через опрацювання фахового змісту. У рамках CLIL студенти одночасно опановують медичну дисципліну та англійську

мову, що сприяє поглибленому засвоєнню термінології, розвитку академічного письма та навичок усного професійного спілкування [15]. Іншою поширеною методикою є навчання через виконання професійно орієнтованих завдань [17]. Це може бути підготовка клінічних звітів, розбір медичних кейсів, підготовка презентацій та участь у наукових дискусіях, що створює умови для реалістичного використання мови у професійних ситуаціях і стимулює взаємодію між студентами [34].

Особлива увага в медичних школах і школах наук про здоров'я при університетах США приділяється формуванню у студентів навичок академічного письма, у процесі підготовки наукових статей, клінічних звітів, резюме досліджень та інших письмових документів, необхідних у професійній діяльності лікаря [12; 26]. Формування відповідних умінь і навичок відбувається поетапно: від написання коротких аналітичних текстів до створення повноцінних наукових статей, включаючи дотримання стандартів цитування та академічної доброчесності. Важливе значення надається також формуванню вміння аналізувати наукових статті і професійні джерела. Студенти опановують навички критичного читання та оцінки медичних текстів англійською мовою, вчать виділяти ключові результати досліджень, аналізувати методологію та робити висновки для практичного застосування [20; 31]. Такий підхід сприяє розвитку критичного мислення та здатності інтерпретувати наукові дані у клінічному контексті.

Важлива роль відводиться також підготовці студентів до створення та презентації наукових матеріалів англійською мовою. Студенти опановують навички створення презентацій для семінарів, конференцій і міждисциплінарних обговорень, включаючи використання мультимедійних ресурсів та візуалізацію даних. Це сприяє формуванню впевненості у собі під час публічних виступів, розвитку навичок академічного усного дискурсу та здатності ефективно презентувати результати досліджень як у науковому, так і у клінічному середовищі [12; 17].

Однією з ключових особливостей американських програм викладання науково-професійної англійської мови в закладах вищої медичної освіти США є акцент на практико-орієнтованому навчанні, що реалізується за допомогою симуляцій, аналізу клінічних кейсів, виконання міждисциплінарних проєктів, а також методів кооперативного навчання. Такі методи сприяють активному засвоєнню мовленнєвих навичок у реалістичних професійних ситуаціях і формують здатність застосовувати науково-професійну англійську мову в клінічній та науково-дослідницькій практиці [12; 17]. Симуляції, зокрема, використовуються для моделювання клінічних і міждисциплінарних ситуацій, у яких студенти виконують ролі лікарів, пацієнтів і медичних консультантів [31; 34]. Кейс-метод передбачає аналіз конкретних клінічних або наукових ситуацій, що вимагає від студентів збору інформації, її аргументованого обговорення та письмового або усного представлення результатів [20; 26]. Виконання міждисциплінарних проєктів об'єднує студентів різних спеціальностей для розв'язання спільних завдань, зокрема підготовки наукових презентацій, проведення досліджень або створення навчально-методичних матеріалів, завдяки чому формуються навички командної роботи, академічної та професійної комунікації, презентації результатів і застосування знань у різних контекстах [12; 17]. Використання методів кооперативного навчання забезпечує системну взаємодію студентів у малих групах, сприяє розвитку академічного мовлення, критичного мислення та навичок професійної комунікації англійською мовою в умовах спільної діяльності [3; 27].

Сучасні програми вивчення науково-професійної англійської мови в закладах вищої медичної освіти США активно інтегрують цифрові платформи та онлайн-ресурси як складову методичного супроводу освітнього процесу. Цифрові інструменти забезпечують гнучкий доступ до навчальних матеріалів, дозволяють виконувати інтерактивні завдання та підтримують комунікацію між студентами й викладачами у реальному та віртуальному середовищі [23; 33]. Одним із основних напрямів використання цифрових платформ є формування у студентів навичок академічного письма та читання наукових текстів. Завдяки таким системам управління навчанням, як Canvas, Moodle або Blackboard, студенти отримують доступ до автентичних наукових джерел, медичних кейсів, мультимедійних матеріалів та інтерактивних вправ для розвитку словникового запасу, граматичних структур та академічного стилю письма [12; 26]. Цифрові ресурси також використовуються для проведення симуляцій та аналізу кейсів онлайн, що особливо актуально для міждисциплінарних груп і студентів із різних кампусів. Використання відеоконференцій, інтерактивних дошок та спільних онлайн-платформ дозволяє моделювати клінічні ситуації, проводити обговорення результатів аналізу наукових статей і розробляти проєкти у реальному часі, створюючи ефект занурення у професійне середовище [31; 34]. Крім того, цифрові платформи забезпечують індивідуалізацію навчання, оскільки студенти отримують змогу працювати над додатковими завданнями, виконувати онлайн-тести, отримувати персоналізовані рекомендації щодо розвитку академічного письма та усного мовлення. Використання онлайн-ресурсів також сприяє формуванню у студентів автономії у навчанні та саморегуляції, що відповідає компетентнісному підходу [12; 23].

Аналіз методик навчання науково-професійної англійської мови в закладах вищої медичної освіти США дає підстави стверджувати, що їх ключовими характеристиками є інтеграція

мовленнєвої підготовки з вивченням фахових дисциплін, акцент на формуванні навичок академічного письма і роботи з науковими текстами, широке використання презентацій, симуляцій, кейсів, міждисциплінарних проєктів та цифрових платформ і онлайн-ресурсів. Такий підхід забезпечує системне формування науково-професійної компетентності та практичної готовності студентів до участі у міжнародному науково-професійному середовищі.

Для проведення порівняльного аналізу необхідно також розглянути особливості методик, що використовуються у закладах вищої медичної освіти країн Європейського Союзу, з урахуванням їхніх освітніх традицій і культурної специфіки. Варто зазначити, що в університетських медичних школах і факультетах країн ЄС навчання науково-професійної англійської мови характеризується значною варіативністю методик, що зумовлено різноманіттям освітніх традицій, мовною політикою та культурними особливостями окремих країн. Наприклад, у країнах Північної Європи та Нідерландах широко застосовуються інтегровані CLIL-програми та проєктне навчання, де акцент робиться на виконанні міждисциплінарних завдань та командній роботі, а навчальний процес максимально зорієнтований на студентську автономію та активне використання англійської мови у фаховому контексті [15]. У країнах Центральної та Південної Європи часто використовуються модульні курси та семінарські заняття, де інтеграція з клінічними дисциплінами реалізується через аналіз клінічних кейсів, академічне письмо та підготовку презентацій, але з більш структурованим підходом і контролем викладача [21]. У таких програмах акцент робиться на поетапному формуванні академічної компетентності та дотриманні високих стандартів академічної доброчесності, що відповідає вимогам Європейського простору вищої освіти.

Крім того, варіативність методик проявляється у використанні цифрових платформ і дистанційних ресурсів. У низці університетів Північної та Західної Європи широко застосовуються онлайн-симуляції, відеоконференції та електронні бібліотеки, що забезпечують інтерактивність, міждисциплінарність і доступ до міжнародних наукових джерел [22; 29]. Водночас у деяких країнах Східної Європи цифрові інструменти доповнюють традиційні семінари та практичні заняття, не замінюючи повністю очне навчання.

Більшість навчальних програм науково-професійної англійської мови у закладах вищої медичної освіти Європейського Союзу орієнтовані на Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)) [14], що забезпечує уніфікацію мовленнєвої підготовки студентів та сприяє їхній академічній мобільності. Використання CEFR дозволяє визначати цілі навчання, очікувані результати та рівень володіння англійською мовою у межах єдиної європейської системи, що важливо для студентів, які беруть участь у програмах обміну та міжнародних стажуваннях [24]. Орієнтація на CEFR сприяє системності у формуванні мовленнєвих компетентностей: від базових рівнів для академічного читання до вищих, що передбачають письмове та усне представлення клінічних матеріалів [13]. CEFR забезпечує узгоджені дескриптори рівнів, які дозволяють стандартизувати лексичний, граматичний та комунікативний розвиток студентів [30]. Це посилює відповідність навчальних програм міжнародним вимогам до англійської академічної та професійної компетентності, що особливо важливо для медичних фахівців [18; 32]. Крім того, акцент на академічну мобільність стимулює інтеграцію студентів у міжнародне освітнє середовище. Програми передбачають участь у семінарах, міжнародних проєктах, наукових конференціях, що формує практичні навички комунікації англійською мовою у різних культурних і професійних контекстах [16]. Такий підхід дає змогу студентам адаптуватися до різних освітніх систем, підтримувати академічну доброчесність і стандарти професійного спілкування у міжнародному науково-медичному середовищі.

У закладах вищої медичної освіти країн ЄС, як і в США, навчальні програми науково-професійної англійської мови зазвичай поєднують два підходи: англійська мова академічного спрямування (English for Academic Purposes (EAP)) та англійська мова професійного спрямування (English for Specific Purposes (ESP)). Це забезпечує комплексну підготовку студентів до академічної та професійної діяльності, оскільки одночасно формує загальні академічні навички (читання наукових текстів, академічне письмо, підготовка презентацій) та спеціалізовані компетентності, необхідні у медичній практиці [11; 19; 26].

У рамках підходу EAP студенти здобувають базові академічні навички, такі як робота з науковими джерелами, написання есе та рефератів, критичний аналіз текстів та усне представлення результатів досліджень. Ці навички забезпечують підготовку до участі у міжнародних наукових програмах, академічних конференціях та обміні студентами, а також створюють основу для подальшого професійного становлення [20; 31]. У рамках підходу ESP основна увага концентрується на формуванні у студентів фахової лексичної компетентності та комунікативних навичок, необхідних для клінічної практики, роботи з медичною документацією, взаємодії з пацієнтами та колегами у професійному середовищі. З цією метою студенти під час занять працюють з клінічними кейсами, готують клінічні звіти, науково-орієнтовані презентації, виконують симуляційні завдання, що відтворюють реальні професійні ситуації [12].

Поєднання підходів EAP і ESP у межах одного курсу дає змогу синхронно розвивати академічні та професійні компетентності майбутніх лікарів. Наприклад, студенти можуть спочатку опрацьовувати наукові статті (EAP), аналізувати клінічні кейси (ESP) та готувати письмові й усні презентації, що поєднують академічну строгість з практичною медичною спрямованістю. Така інтеграція забезпечує комплексний розвиток мовної, академічної та професійної компетентності студентів, формує готовність до міжнародної академічної мобільності та професійної інтеграції [11; 26].

У закладах вищої медичної освіти Європейського Союзу значну увагу приділяють практико-орієнтованому навчанню, що реалізується за допомогою симуляційних методів, кейсів та міждисциплінарних проєктів. Ці методи дають змогу студентам активно застосовувати англійську мову у професійному та академічному контексті, розвивати критичне мислення та комунікативну компетентність [11]. Симуляційні методи передбачають моделювання клінічних і міждисциплінарних ситуацій, де студенти виконують ролі лікарів, пацієнтів або членів медичної команди. Використання симуляцій створює безпечне середовище для формування комунікативних, клінічних та академічних навичок, включаючи підготовку до усних презентацій, обговорення клінічних рішень і взаємодії у групі [31; 34]. Кейс-метод використовується для аналізу конкретних клінічних або наукових ситуацій, що дозволяє поєднати академічне письмо, читання наукових текстів та усну комунікацію з виконанням практичних завдань. Студенти вчаться формулювати обґрунтовані висновки, аргументувати рішення та співпрацювати у групах, що відповідає європейським стандартам академічної та професійної підготовки [20; 26]. Міждисциплінарні проєкти об'єднують студентів різних спеціальностей для виконання спільних завдань, таких як розробка наукових презентацій, виконання дослідницьких робіт або створення освітніх ресурсів. Це сприяє розвитку навичок командної роботи, міжкультурної комунікації та презентації результатів у професійному і науковому середовищі [12; 15]. Поєднання симуляцій, кейсів і міждисциплінарних проєктів у навчальних програмах ЄС забезпечує інтегрований розвиток академічних і професійних компетентностей, підвищує практичну спрямованість навчання та формує готовність студентів до взаємодії в міжнародному професійному середовищі. Цей підхід, аналогічний американському, водночас відзначається адаптацією до локальних освітніх традицій і культурних особливостей, що створює широку варіативність методичних рішень і можливостей для порівняльного аналізу.

У сучасних програмах науково-професійної англійської мови в університетських медичних школах і факультетах країн ЄС важливе значення надається цифровим платформам та онлайн-ресурсам, які забезпечують доступ до широкого спектра автентичних навчальних матеріалів, дозволяють організовувати інтерактивні завдання, симуляції та дистанційне спілкування між студентами та викладачами [23; 33]. Цифрові платформи, такі як Moodle, Canvas та Blackboard, використовуються для формування навичок академічного письма, читання наукових статей та підготовки презентацій. Студенти отримують доступ до електронних бібліотек, клінічних кейсів, відеоматеріалів та інтерактивних вправ, що сприяє засвоєнню професійної термінології та формуванню навичок наукового дискурсу [11; 26].

Онлайн-симуляції та інтерактивні кейси дозволяють моделювати реальні клінічні ситуації, що сприяє розвитку комунікативних, аналітичних та командних умінь і навичок. Використання відеоконференцій і спільних електронних платформ створює умови для дистанційного співробітництва, обговорення результатів досліджень і виконання міждисциплінарних проєктів, підтримуючи академічну мобільність та інтеграцію студентів у міжнародне середовище [12; 31]. Крім того, цифрові ресурси дозволяють індивідуалізувати навчання, надаючи студентам можливість працювати у власному темпі, виконувати онлайн-тести, отримувати персоналізовані рекомендації та додаткові матеріали для розвитку академічних і професійних компетентностей. Це відповідає принципам компетентнісного підходу і сприяє формуванню автономності студентів та здатності до саморегуляції у навчанні [12; 23].

Порівняльний аналіз методичних підходів до викладання науково-професійної англійської мови в закладах вищої медичної освіти США та країн ЄС дає підстави зробити висновок, що обидві системи орієнтуються на підготовку студентів до ефективної професійної й академічної діяльності у міжнародному контексті. Водночас спостерігається значна варіативність методичних рішень, обумовлена культурними, освітніми та технологічними особливостями конкретних регіонів.

Попри різноманітність освітніх традицій та організаційних моделей, методики навчання науково-професійної англійської мови у США та Європейському Союзі мають ряд спільних рис, що відображають сучасні тенденції медичної освіти:

- 1) орієнтація на компетентнісний підхід – обидві системи спрямовані на формування комплексних компетентностей студентів, включаючи мовну, академічну та професійну сфери, розвиток критичного мислення, академічного письма, усної комунікації, роботи з науковими текстами та застосування знань у клінічній практиці;

2) практична спрямованість – пріоритет надається активним методам навчання (симуляції, кейс-метод, проекти), що дозволяє студентам застосовувати англійську мову у реальних професійних та академічних ситуаціях;

3) інтеграція з професійною діяльністю – навчальні курси тісно пов'язані з клінічними дисциплінами та міждисциплінарними проектами, що дозволяє поєднувати академічне письмо, аналіз наукових джерел та усну комунікацію з виконанням реальних професійних завдань;

4) використання цифрових платформ і онлайн-ресурсів – в обох системах широко застосовуються цифрові інструменти й ресурси (електронні бібліотеки, онлайн-симуляції, інтерактивні завдання, дистанційна комунікація між студентами й викладачами), що сприяє індивідуалізації навчання та розвитку саморегуляції студентів;

5) орієнтація на міжнародні стандарти та академічну мобільність – програми враховують стандарти CEFR, принципи академічної доброчесності та міжнародні вимоги до професійної підготовки, що забезпечує готовність студентів до участі у міжнародних програмах академічного обміну та наукових конференціях.

Водночас, можна виокремити деякі суттєві відмінності у методичних підходах до викладання науково-професійної англійської мови, зумовлені освітніми традиціями, культурними особливостями та організацією навчального процесу в закладах вищої медичної освіти США і країн ЄС.

1. Ступінь інтеграції англійської мови з фаховими дисциплінами. В закладах вищої медичної освіти США програми зазвичай характеризуються тіснішою інтеграцією EAP/ESP з клінічними курсами, що дозволяє студентам одночасно опановувати англійську мову та фахові знання у процесі симуляційних ігор і виконання проектів. В університетських медичних школах і факультетах країн ЄС інтеграція також здійснюється, але часто через модульну структуру курсів, де академічна і професійна складові поєднуються у межах семінарів, міждисциплінарних проектів або аналізу професійних кейсів, що забезпечує більш поетапне засвоєння навчального матеріалу.

2. Баланс між академічним письмом і науковим дискурсом. У США робиться акцент на написанні студентами наукових статей, рефератів і підготовці презентацій, використанні методів навчання, зорієнтованих на виконання завдань, та активних методів фасилітації. У ЄС акцент робиться на стандартизованому академічному письмі, дотриманні загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та академічної доброчесності, поетапному формуванні у студентів письмових та усних навичок.

3. Використання цифрових технологій. В американських програмах цифрові платформи зазвичай є інтегральною складовою курсу, що забезпечує проведення ігрових симуляцій, аналіз конкретних професійних кейсів, організацію дистанційного спілкування та виконання міждисциплінарних проектів у реальному часі. У ЄС цифрові ресурси використовуються здебільшого як допоміжний інструмент, що доповнює очне навчання та модульну структуру курсів. Однак у північних країнах та Нідерландах цифрові платформи інтегруються вже на рівні основного навчального процесу.

4. Академічна свобода та мобільність студентів. В закладах вищої медичної освіти США студентам надається широка свобода у виборі завдань, проектів і тем для досліджень, стимулюється їх креативність і саморегуляція. В країнах ЄС академічній свободі також надається важливе значення, але її реалізація часто регламентована стандартами CEFR та академічними вимогами, що забезпечує системність і відповідність результатів навчання міжнародним нормам.

Таким чином, порівняльний аналіз методик навчання науково-професійної англійської мови у закладах вищої медичної освіти США та ЄС дозволив виокремити як спільні риси, так і специфічні особливості. Спільні принципи, такі як компетентнісний підхід, практична спрямованість, інтеграція з професійною діяльністю та використання цифрових технологій, забезпечують однаково ефективність методичних підходів у формуванні мовної, академічної та професійної компетентності студентів. Водночас відмінності в організації навчального процесу, структурі курсів, акцентах на академічній свободі студентів і стандартах академічного письма демонструють широкий спектр підходів, які можуть бути адаптовані до умов української медичної освіти.

На наш погляд, методичні підходи до навчання студентів науково-професійної англійської мови, які позитивно зарекомендували себе у США та ЄС, можуть бути з успіхом використані в українських медичних університетах. Передусім заслуговує на увагу ідея інтеграції академічної та професійної англійської мови на основі підходів EAP і ESP. Використання комбінованих курсів дозволяє одночасно формувати у студентів академічні навички (читання наукових статей, академічне письмо, презентації) та професійні компетентності (робота з клінічними кейсами, підготовка медичної документації). Такий підхід сприятиме більш ефективній підготовці студентів до сучасних вимог професійної практики та міжнародної академічної мобільності.

Значним дидактичним потенціалом характеризуються широко застосовувані у зарубіжних закладах вищої медичної освіти практико-орієнтовані методи навчання: симуляції, кейс-метод, міждисциплінарні проекти. Використання цих методів дозволяє студентам застосовувати англійську

мову у реальних або змодельованих професійних ситуаціях, розвивати критичне мислення та комунікативну компетентність. Впровадження симуляцій і кейсів може бути поступовим, починаючи з інтеграції у семінари та практичні заняття.

Варто також звернути увагу на використання у процесі вивчення науково-професійної англійської мови цифрових платформ і онлайн-ресурсів. Цифрові платформи на кшталт Moodle або Canvas, інтерактивні бібліотеки, відеоконференції та онлайн-симуляції можуть стати ефективним засобом організації дистанційного та змішаного навчання, розширюючи академічну свободу студентів і підвищуючи рівень їх залученості у навчальний процес.

Підвищенню якості викладання науково-професійної англійської мови в українських медичних університетах може сприяти орієнтація на загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (CEFR) та академічну мобільність. Впровадження європейських стандартів рівнів володіння англійською мовою дозволить уніфікувати очікувані результати навчання та сприятиме підготовці студентів до участі у міжнародних програмах обміну, конференціях та наукових проєктах.

Не менш важливою є орієнтація навчального процесу на компетентнісний підхід і формування автономії студентів. Використання на заняттях навчальних завдань, що стимулюють самостійну роботу, організація дослідницьких проєктів та групових дискусій може сприяти розвитку критичного мислення студентів, навичок саморегуляції та міжособистісної комунікації, що відповідає сучасним вимогам медичної освіти.

Адаптація окремих зарубіжних методичних рішень у вітчизняній медичній освіті дасть змогу підвищити якість підготовки студентів, інтегрувати академічну і професійну підготовку та посилити практичну спрямованість навчання.

Аналіз зарубіжних методичних підходів до навчання науково-професійної англійської мови свідчить про доцільність поетапного та системного впровадження методик США та ЄС у вітчизняну медичну освіту.

На першому етапі доцільно створювати модульні курси, що поєднують формування академічних і професійних навичок. Це можуть бути семінари з аналізу наукових статей та одночасної роботи з клінічними кейсами, підготовки рефератів та усних презентацій. Такі пілотні групи дозволять оцінити ефективність методик та адаптувати матеріали до рівня підготовленості студентів.

Наступним кроком має бути використання практико орієнтованих методів навчання (симуляцій, кейсів, міждисциплінарних проєктів) у межах практичних занять або клінічних модулів. Для початку можна використовувати невеликі проєкти та симуляції, які відтворюють реальні клінічні ситуації, поступово розширюючи їх на міждисциплінарні та міжнародні формати.

Паралельно з цим доцільно впроваджувати цифрові платформи, такі як Moodle або Canvas, для організації дистанційного та змішаного навчання. Онлайн-симуляції, інтерактивні кейси, електронні бібліотеки та форуми обговорень дозволяють студентам розвивати навички самостійної роботи та академічної мобільності.

Наступним кроком доцільно адаптувати навчальні програми з науково-професійної англійської мови до європейських мовних стандартів (CEFR), що забезпечить уніфікацію очікуваних результатів мовленнєвої підготовки студентів та її відповідність міжнародним нормам.

Важливо поступово розширювати застосування навчальних завдань, які стимулюють самостійні дослідження, групові дискусії та проєктну роботу студентів. Це сприятиме розвитку їх критичного мислення, формуватиме навички саморегуляції та міжособистісної комунікації як основу для подальшої інтеграції в міжнародне професійне середовище.

На завершальному етапі слід проводити моніторинг ефективності, збір відгуків студентів і викладачів, а також коригування навчальних програм для забезпечення їх максимальної відповідності освітнім завданням і локальним умовам.

Таким чином, поетапне впровадження зарубіжного досвіду в українських медичних університетах може сприяти підвищенню ефективності навчання науково-професійної англійської мови та успішній підготовці студентів до міжнародної академічної мобільності та професійної діяльності.

Висновки. Проведений порівняльний аналіз методичних підходів до навчання науково-професійної англійської мови у закладах вищої медичної освіти США та країн ЄС дозволив визначити спільні особливості та відмінності, а також оцінити їхній потенціал для використання у вітчизняній медичній освіті.

По-перше, з'ясовано, що спільними рисами обох систем є: компетентнісний підхід, орієнтація на практичне застосування знань, інтеграція академічної та професійної англійської мови, використання цифрових платформ і підтримка академічної мобільності студентів. Ці принципи забезпечують формування комплексних компетентностей, критичного мислення та готовності майбутніх медичних фахівців до професійної та наукової діяльності в міжнародному просторі.

По-друге, методики викладання науково-професійної англійської мови у США відзначаються тісною інтеграцією з клінічними дисциплінами, широким використанням симуляційних методів і міждисциплінарних проєктів, а також високим рівнем автономії студентів у виборі навчальних

завдань і проєктів. У країнах ЄС більший акцент робиться на стандартизованому академічному письмі відповідно до європейських мовних стандартів, модульній структурі курсів і поетапному формуванні у студентів професійних і академічних компетентностей.

По-третє, аналіз зарубіжного досвіду дав змогу оцінити потенціал поетапного впровадження окремих методичних рішень у вітчизняних медичних університетах. До таких рішень належать: інтегровані ЕАР/ESP курси, симуляції та кейси, використання цифрових платформ для підтримки дистанційного і змішаного навчання, впровадження європейських мовних стандартів (CEFR) та формування автономії студентів.

Таким чином, результати дослідження дають підстави стверджувати, що комплексне використання компетентнісного, практико орієнтованого та інтегративного підходів, доповненого цифровими технологіями, має значний потенціал для підвищення ефективності викладання науково-професійної англійської мови в українських медичних університетах. Впровадження зарубіжних методичних рішень у вітчизняну систему медичної освіти сприятиме підвищенню якості іншомовної підготовки студентів, підвищенню їхньої академічної та професійної мобільності, а також інтеграції у міжнародне освітнє й професійне середовище.

Література

1. Вестерлунд Р., Чугай О., Петренко С., Зуєнок, І. Викладання та вивчення англійської мови у вищих навчальних закладах України в періоді пандемії та військового часу. *Advanced Education*. 2023. №10 (22). С. 12–26. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.283353>
2. Галузяк В. М., Тихолаз С.І. Розвиток професійної спрямованості студентів вищих медичних навчальних закладів: монографія. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 228 с.
3. Галузяк В., Макодай О. Розвиток кооперативного навчання в США. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія*. 2023. Випуск 76. С. 51-64. <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2023-76-51-64>
4. Грицик Н. Впровадження європейських стандартів у навчальну програму з англійської мови для спеціалістів для студентів нелінгвістичних спеціальностей в українських університетах. *Advanced Education*. № 2016. №5. С. 4–8. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.60757>
5. Гришкова Р. О. *Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей* : навч. посіб. Миколаїв : Чорноморський державний університет ім. Петра Могили, 2015. 220 с.
6. Прокоп І. А., Новіцька О. І. Формування англомовної професійно-зорієнтованої комунікації в контексті фахової компетентності майбутніх лікарів. *Медична освіта*. 2022. № 3. С. 45–52. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2022.3.13421>.
7. Суслевець С. О. Особливості формування професійної компетентності студентів-медиків на заняттях англійської мови професійного спрямування. 2017. *Освіта. UA. Вип. 76 (II)*. С. 119–127.
8. Філюк Л. Викладання англійської мови за професійним спрямуванням у медичних закладах вищої освіти: особливості авторської методики і результативність її застосування. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2025. Вип. 27. С. 483–491. DOI: <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2025.27.483-491>.
9. Форт К., Осідак В., Квасова О. Осмислення знань викладача українського університету про CEFR/CV: створення профілю викладача університету в локальному контексті. *Ars linguodidacticae*. 2023. №9, С. 4–24. <https://doi.org/10.17721/2663-0303.2022.1.01>
10. Черчата Л., Король Л. Професійно орієнтоване навчання англійської мови студентів нефілологічних спеціальностей. *PrOsvita*. 2024. №2. С. 71-83. <https://doi.org/10.36074/PrOsvita.issue2.005>
11. Basturkmen, H. (2010). *Developing courses in English for specific purposes*. Palgrave Macmillan.
12. Basturkmen, H. (2014). Needs analysis in ESP: A critical perspective. *TESOL Quarterly*, 48(4), 720–735. <https://doi.org/10.1002/tesq.176>
13. Council of Europe. (2018). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion Volume with New Descriptors*. Council of Europe Publishing.
14. Council of Europe. (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. Council of Europe Publishing. <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>
15. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and language integrated learning*. Cambridge University Press.
16. Deardorff, D. K. (2006). Identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of internationalization. *Journal of Studies in International Education*, 10(3), 241–266. <https://doi.org/10.1177/1028315306287002>
17. Ellis, R. (2003). *Task-based language learning and teaching*. Oxford University Press.
18. English for Academic Purposes: Keeping up with the times. (n.d.). *Studia Linguistica, Kyiv National University*.
19. Farea, W. A. (2024). *A Target English Needs Analysis on ESP Course: Exploring Medical Students' Perceptions of Necessities at a Yemeni University*. *Journal of Language and Education*.
20. Flowerdew, J., & Peacock, M. (Eds.). (2001). *Research perspectives on English for academic purposes*. Cambridge University Press.
21. Fortanet-Gómez, I., & Räisänen, C. A. (Eds.). (2008). *ESP in European higher education: Integrating language and content*. John Benjamins.

22. Gaebel, M. (2021). *Digitally enhanced learning and teaching in European higher education institutions* (European University Association).
23. Godwin-Jones, R. (2018). Using technology to teach language in context: The case of medical English. *Language Learning & Technology*, 22(1), 1–18.
24. Hulstijn, J. H. (2014). *The Common European Framework of Reference for Languages: A challenge for applied linguistics*. *ITL – International Journal of Applied Linguistics*, 165, 3–18. <https://doi.org/10.1075/itl.165.1.01hul>
25. Hutchinson, T., & Waters, A. (1987). *English for specific purposes: A learning-centred approach*. Cambridge University Press.
26. Hyland, K. (2006). *English for Academic Purposes: An Advanced Resource Book*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203006603>
27. Kanthan, R., & Mills, S. (2007). *Cooperative learning in the first year of undergraduate medical education*. *World Journal of Surgical Oncology*, 5(136). <https://doi.org/10.1186/1477-7819-5-136>
28. Long, M. H. (2005). *Second language needs analysis*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511667299>
29. Mohammadi, M. (2025). *Blended learning in higher education: Good practices in European universities*. *Education and Information Technologies*.
30. Nikolaeva, S. Y. (2019). *The Common European Framework of Reference for Languages: Past, present and future*. *Advanced Education*, 6(12), 12–20.
31. Salazar-Campillo, P. (2010). Medical English as a lingua franca: A genre-based approach. *English for Specific Purposes*, 29(2), 124–136. <https://doi.org/10.1016/j.esp.2009.09.004>
32. Sejdiu, S. (2025). *English language proficiency, perception and academic development in Kosovo higher education*. *European Journal of Language Policy (EJLP)*, 14.
33. Stockwell, G., & Hubbard, P. (2013). Some emerging principles for mobile-assisted language learning. *CALICO Journal*, 30(1), 1–12. <https://doi.org/10.1558/cj.v30i1.1>
34. Willis, J., & Willis, D. (2007). *Doing task-based teaching*. Oxford University Press.

References

1. Vesterlund, R., Chuha, O., Petrenko, S., & Zuienok, I. (2023). Vykladannia ta vyvchennia anhliiskoi movy u vyshchych navchalnykh zakladakh Ukrainy v periody pandemii ta viiskovoho chasu [Teaching and learning English in higher education institutions of Ukraine during pandemics and wartime]. *Advanced Education*, 10(22), 12–26. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.283353> [in Ukrainian]
2. Haluziak, V. M., & Tykholaz, S. I. (2016). Rozvytok profesiinoi spriamovanosti studentiv vyshchych medychnykh navchalnykh zakladiv [Development of professional orientation of students of higher medical educational institutions]. Vinnytsia: TOV “Nilan-LTD” [in Ukrainian]
3. Haluziak, V., & Makodai, O. (2023). Rozvytok kooperatyvnoho navchannia v SSHa [Development of cooperative learning in the USA]. *Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Serii: Pedahohika i psykholohiia*, 76, 51–64. <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2023-76-51-64> [in Ukrainian]
4. Hrytsky, N. (2016). Vprovadzhennia yevropeyskykh standartiv u navchalnu prohramu z anhliiskoi movy dla studentiv nelinhvistychnykh spetsialnestei v ukrainskykh universytetakh [Implementation of European standards in English language curricula for non-linguistic students in Ukrainian universities]. *Advanced Education*, 5, 4–8. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.60757> [in Ukrainian]
5. Hryshkova, R. O. (2015). Metodyka navchannia anhliiskoi movy za profesiinym spriamuvanniam studentiv nefilolohichnykh spetsialnestei [Methods of teaching English for professional purposes to non-philological students]. Mykolaiv: Chornomorskyi derzhavnyi universytet imeni Petra Mohyly [in Ukrainian]
6. Prokop, I. A., & Novitska, O. I. (2022). Formuvannia anhlo-movnoi profesiino-zorientovanoi komunikatsii v konteksti fakhovoi kompetentnosti maibutnikh likariv [Formation of English professional-oriented communication in the context of future doctors' professional competence]. *Medychna osvita*, 3, 45–52. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2022.3.13421> [in Ukrainian]
7. Suslovets, S. O. (2017). Osoblyvosti formuvannia profesiinoi kompetentnosti studentiv-medykiv na zaniattiakh anhliiskoi movy profesiinoho spriamuvannia [Features of forming professional competence of medical students in ESP classes]. *Osvita.UA*, 76(II), 119–127 [in Ukrainian]
8. Filiuk, L. (2025). Vykladannia anhliiskoi movy za profesiinym spriamuvanniam u medychnykh zakladakh vyshchoi osvity: osoblyvosti avtorskoj metodyky ta rezultatyvnist yii zastosuvannia [Teaching English for professional purposes in medical higher education institutions: Features of the author's methodology and its effectiveness]. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii*, 27, 483–491. <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2025.27.483-491> [in Ukrainian]
9. Foht, K., Osidak, V., & Kvasova, O. (2023). Osmyslennia znan vykladacha ukrainskoho universytetu pro CEFR/CV: stvorennia profilu vykladacha universytetu v lokalnomu konteksti [Understanding Ukrainian university teachers' knowledge of CEFR/CV: Creating a university teacher profile in the local context]. *Arslinguodidacticae*, 9, 4–24. <https://doi.org/10.17721/2663-0303.2022.1.01> [in Ukrainian]
10. Cherchata, L., & Korol, L. (2024). Profesiino oriientovane navchannia anhliiskoi movy studentiv nefilolohichnykh spetsialnestei [Professionally oriented English language teaching of non-philological students]. *PrOsvita*, 2, 71–83. <https://doi.org/10.36074/PrOsvita.issue2.005> [in Ukrainian]
11. Basturkmen, H. (2010). *Developing courses in English for specific purposes*. Palgrave Macmillan. [in English]
12. Basturkmen, H. (2014). Needs analysis in ESP: A critical perspective. *TESOL Quarterly*, 48(4), 720–735. <https://doi.org/10.1002/tesq.176> [in English]

13. Council of Europe. (2018). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion Volume with New Descriptors*. Council of Europe Publishing. [in English]
14. Council of Europe. (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. Council of Europe Publishing. <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages> [in English]
15. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and language integrated learning*. Cambridge University Press. [in English]
16. Deardorff, D. K. (2006). Identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of internationalization. *Journal of Studies in International Education*, 10(3), 241–266. <https://doi.org/10.1177/1028315306287002> [in English]
17. Ellis, R. (2003). *Task-based language learning and teaching*. Oxford University Press. [in English]
18. English for Academic Purposes: Keeping up with the times. (n.d.). *Studia Linguistica, Kyiv National University*. [in English]
19. Farea, W. A. (2024). *A Target English Needs Analysis on ESP Course: Exploring Medical Students' Perceptions of Necessities at a Yemeni University*. *Journal of Language and Education*. [in English]
20. Flowerdew, J., & Peacock, M. (Eds.). (2001). *Research perspectives on English for academic purposes*. Cambridge University Press. [in English]
21. Fortanet-Gómez, I., & Räisänen, C. A. (Eds.). (2008). *ESP in European higher education: Integrating language and content*. John Benjamins. [in English]
22. Gaebel, M. (2021). *Digitally enhanced learning and teaching in European higher education institutions* (European University Association). [in English]
23. Godwin-Jones, R. (2018). Using technology to teach language in context: The case of medical English. *Language Learning & Technology*, 22(1), 1–18. [in English]
24. Hulstijn, J. H. (2014). *The Common European Framework of Reference for Languages: A challenge for applied linguistics*. *ITL – International Journal of Applied Linguistics*, 165, 3–18. <https://doi.org/10.1075/itl.165.1.01hul> [in English]
25. Hutchinson, T., & Waters, A. (1987). *English for specific purposes: A learning-centred approach*. Cambridge University Press. [in English]
26. Hyland, K. (2006). *English for Academic Purposes: An Advanced Resource Book*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203006603> [in English]
27. Kanthan, R., & Mills, S. (2007). *Cooperative learning in the first year of undergraduate medical education*. *World Journal of Surgical Oncology*, 5(136). <https://doi.org/10.1186/1477-7819-5-136> [in English]
28. Long, M. H. (2005). *Second language needs analysis*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511667299> [in English]
29. Mohammadi, M. (2025). *Blended learning in higher education: Good practices in European universities*. *Education and Information Technologies*. [in English]
30. Nikolaeva, S. Y. (2019). *The Common European Framework of Reference for Languages: Past, present and future*. *Advanced Education*, 6(12), 12–20. [in English]
31. Salazar-Campillo, P. (2010). Medical English as a lingua franca: A genre-based approach. *English for Specific Purposes*, 29(2), 124–136. <https://doi.org/10.1016/j.esp.2009.09.004> [in English]
32. Sejdiu, S. (2025). *English language proficiency, perception and academic development in Kosovo higher education*. *European Journal of Language Policy (EJLP)*, 14. [in English]
33. Stockwell, G., & Hubbard, P. (2013). Some emerging principles for mobile-assisted language learning. *CALICO Journal*, 30(1), 1–12. <https://doi.org/10.1558/cj.v30i1.1> [in English]
34. Willis, J., & Willis, D. (2007). *Doing task-based teaching*. Oxford University Press. [in English]

Надійшла до редакції / Received: 23.12.2025

Схвалено до друку / Accepted: 10.02.2026